

Občanské právo III – cvičení

Zánik závazků

Povinně k nastudování

- Ustanovení § 1908 až 2009 obč. zák.
  - Pražák, Z., Fiala, J., Handlar, J. a kol. *Závazky z právních jednání podle občanského zákoníku Komentář k § 1721–2893 podle stavu k 1. 4. 2017 ve znění zákona č. 460/2016 Sb.* Praha: Leges, 2017, a to konkrétně komentář k § 1908 až 1938, § 1949 až 1962, § 1966 až 2009. Pokud se studentovi nepodaří zjednat si přístup k citovanému komentáři, nastuduje si tato ustanovení v bílém komentáři od C. H. Beck.
  - Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 10. 2018, sp. zn. 28 Cdo 5711/2017.
-

Povinně ke zodpovězení

- 1) Jaké jsou jednotlivé způsoby zániku závazků? Ve vztahu k jednotlivým způsobům zániku závazků posuďte:
  - a) zda dochází k zániku závazku s uspokojením věřitele nebo bez tohoto uspokojení,
  - b) zda nastupují po dohodě dlužníka s věřitelem (dohody o zániku závazku),
  - c) zda nastupují s účinky *ex tunc* nebo *ex nunc*,
  - d) zda pro ně zákon vyžaduje nějakou formu.
- 2) Zabývejte se právní povahou splnění. Jde o právní jednání? Pokud ano, tak kolikastranné?
- 3) Vymezte rozdíl mezi plněním a splněním. Které závazky lze plnit, ale nikoli splnit?
- 4) Vymezte rozdíl mezi splatností a splnitelností dluhu a nalezněte příslušnou právní úpravu.
- 5) Vymezte rozdíl mezi odnosným a donosným dluhem a nalezněte příslušnou právní úpravu.
- 6) Vymezte pojem a zabývejte se právními následky:
  - a) řádného splnění,
  - b) včasného splnění, resp. nesplnění povinnosti včas (důsledky zde mohou být různé),
  - c) vadného plnění (i tyto důsledky se mohou dále lišit),
  - d) dání místo plnění (*datio in solutum*),
  - e) dání ke splnění (*datio solutionis causa*),
  - f) plnění něčeho jiného (*aliud*).

- 7) Rozlište mezi následujícími pojmy a nalezněte příslušnou právní úpravu:
- zákonná odpovědnost za vady,
  - zákonná záruka za jakost,
  - smluvní záruka,
  - záruka daná jednostranným prohlášením.
- 8) Podle jakých hledisek lze rozlišovat mezi vadami plnění? Nalezněte příslušnou právní úpravu.
- 9) Posuďte, zda je věřitel povinen přijmout:
- řádné plnění,
  - vadné plnění,
  - částečné plnění,
  - předčasné plnění,
  - plnění nabídnuté třetí osobou bez souhlasu dlužníka,
  - plnění nabídnuté třetí osobou se souhlasem dlužníka,
  - plnění nabídnuté ručitelem nebo zástavním dlužníkem.
- 10) Co je námitka nesplnění smlouvy (*exceptio non adimpleti contractus*)?
- 11) Zabývejte se právními následky:
- prodlení s plněním dluhu,
  - prodlení s poskytnutí součinnosti ke splnění dluhu.
- 12) Ve vztahu k započtení se zabývejte samotnou podstatou započtení (zánik závazku vyrovnáním, odečtením), rozlišením mezi jednostranným a dvoustranným započtením, aktivní a pasivní pohledávkou, započitatelností pohledávek a účinky započtení.
- 13) Vysvětlete, co je poukázka (asignace) a k čemu slouží.
- 14) Co jsou tzv. šněrovací smlouvy a jak je zákon upravuje?
- 15) Zabývejte se povahou „stornopoplatku“.
- 16) Můžou si strany platně sjednat, že peněžitý dluh zanikne smrtí dlužníka?
- 17) Posuďte, zda dojde k zániku:
- nájmu, když nájemce nabyde vlastnické právo k předmětu nájmu,
  - služebnosti, když vlastník panující věci nabyl vlastnické právo ke služebné věci,
  - práva stavby, když se jej stavebník zřekne.

Povinně k vyřešení

- 1) Prodávající a kupující si domluvili, že dne 1. 3. 2019 se kupující dostaví do provozovny prodávajícího, kde mu dlužník předá předmět koupě proti hotovostnímu zaplacení kupní ceny. Když se tam kupující toho dne dopoledne dostavil, oznámil mu kupující, že předmět koupě ještě nemá připravený, že si na něho bude muset počkat – zhruba několik hodin. Kupující se ohradil, že si přijel vyzvednout zboží podle domluvy, a že na obchod nemá celý

den, na což mu prodávající opáčil, že on má ale ještě celý zbytek dne na to, aby mu poskytl plnění, neboť on mu toto plnění může poskytnout až ve 23:59, případně až v poslední okamžik obvyklé denní doby, a nedostane se do prodlení. Posuďte argumentaci prodávajícího a posuďte, kdo bude v prodlení, když kupující odjede s prázdnou?

- 2) Alexandr a Bedřich mají vzájemné peněžité pohledávky ve stejné výši, se kterými jsou v oba prodlení. Tyto pohledávky se staly splatnými ve stejný den, a k oběma pohledávkám postupně přirůstají úroky z prodlení v zákonné výši. Když příslušenství obou pohledávek dosáhlo výše jejich jistiny, učinil Alexandr kompenzační prohlášení, ve kterém uvedl, že započítává postupně narostlý úrok z prodlení proti jistině pohledávky Bedřicha, argumentuje, že započtením zanikla pohledávka Bedřicha komplexně, neboť společně s jistinou jeho pohledávky zaniklo zpětně i příslušenství (úrok z prodlení), které nemohlo přirůstat k pohledávce za dobu, ve které neexistovala; pohledávka Alexandra však zanikla jenom částečně, neboť povinnost zaplatit jistinu dosud přetrvává, a budou k ní postupně přirůstat nové úroky z prodlení. Proved'te rozbor, posuďte správnost uplatněné argumentace a zvažte, zda lze pro klienta vyargumentovat příznivější právní závěr.
- 3) Alexandr má vůči Bedřichovi úročenou pohledávku ze zápůjčky, která je splnitelná a splatná 1. 7. 201. Alexandr je také sám povinen zaplatit Bedřichovi kupní cenu ve stejné výši, přičemž tento dluh je splnitelný dne 1. 1. 2017 a splatný dne 1. 1. 2018.
  - a) Posuďte účinky započtení, pokud kompenzační prohlášení učiní Alexandr dne 1. 1. 2018.
  - b) Posuďte účinky započtení, pokud kompenzační prohlášení učiní toho samého dne Bedřich.
- 4) Alexandr a Bedřich mají jako solidární věřitelé pohledávku za Cyrilem ve výši 100.000 Kč; jejich podíly na společné pohledávce jsou stejné. Cyril má vzájemnou pohledávku pouze za Alexandrem, a to ve výši 100.000 Kč. Bedřich vyzval Cyrila k plnění. Posuďte započitatelnost Cyrilovi pohledávky a pečlivě odůvodněte.
- 5) Alexandr měl peněžní prostředky na bankovním účtu České spořitelny, a zároveň dlužil částku 100.000 Kč svému věřiteli Bedřichovi, kterému tento dluh dlouhodobě odmítal plnit. Aby předešel soudnímu řešení sporu, postoupil Bedřich svoji pohledávku České spořitelně, která vede Alexandrův bankovní účet, a Česká spořitelna si následně z tohoto účtu provedla srážku na úhradu dlužné částky. Proved'te právní rozbor a zhodno'te právní následky tohoto postupu.
- 6) Alexandr dlužil částku 100.000 Kč svému věřiteli Bedřichovi. Bedřich postoupil tuto pohledávku Cyrilovi, a dlužníka o postoupení pohledávky písemně notifikoval. Postoupení pohledávky Alexandra potěšilo, protože měl vůči Cyrilovi protipohledávku ve výši 100.000 Kč, tedy sepsal kompenzační prohlášení a zaslal jej Cyrilovi. Ten ve svém vyjádření Alexandrovi uvedl, že pohledávku ještě předtím, než mu bylo doručeno kompenzační prohlášení, postoupil Daně, proto započtení není účinné. Rovněž argumentoval, že proti Daně si Alexandr tuto pohledávku započíst nemůže, neboť byla-li pohledávka postupně převedena na několik osob, může dlužník použít k započtení jen pohledávku, kterou měl v době převodu vůči prvnímu věřiteli, a pohledávku, kterou má vůči poslednímu věřiteli. Jako advokát Alexandra připravte přesvědčivou repliku; zabývejte se oběma body Cyrilovy argumentace.
- 7) Strany mezi sebou měly různé vzájemné závazky, a některé z nich následně dohodou zrušily. Většina takto zrušených závazků byla dosud nesplněná, strany ale dohodou zrušily také závazek, který již byl (před uzavřením dohody) splněný. Proved'te komplexní právní rozbor a posuďte právní následky.

- 8) Strany uzavřely dohodu, ve které si sjednaly započtení pohledávky na dodání 10 tun hnědého uhlí proti pohledávce na zaplacení 50.000 Kč. Proveďte komplexní právní rozbor a posuďte právní následky.